

Forslag fra Indre By's borgere, Lokaludvalg og Miljøpunkt til udpegelse af Ikoniske træer

København 2019

I forbindelse med Københavns Kommunes træpolitik 2016-2025 indsamles der forslag til særligt værdifulde og ikoniske træer. Ikoniske træer er dem vi skal passe ekstra godt på. Der findes særlige træer mange steder i byen, men for at de kan blive klassificeret som ikonisk skal de stå på kommunale arealer – altså langs vejene, på byens pladser, foran biblioteket eller i skolegården.

Grunden til indsamlingen af forslag til ikoniske træer er, at Københavns Kommune har mulighed for at beskytte ikoniske træer, på de kommunale arealer, ved at et ikonisk træ her ikke må fældes uden politisk godkendelse i det fagudvalg, der har ansvaret for træet.

For at udpeges som ikonisk træ skal forslaget opfylde mindst 4 af 7 følgende kriterier:

*Til kriterierne 2, 4 og 7 er det vigtigt at give fortællingen med som bemærkning.

1.

Træet skal være et fuldt udviklet træ

...det betyder, at træet opfattes som et voksent og dermed 'myndigt' træ.

2.

Der skal være et særligt lokalt tilhørsforhold til træet *

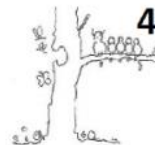
...det betyder, at træet skal have en stor betydning for de lokale beboere, at det fungerer som mødested, er et lokalt orienteringspunkt eller fungerer som et lokalt åndehul.

3.

Træet skal have en særlig arkitektonisk/ rumlig værdi

...det betyder, at træet bidrager væsentligt til stedets identitet, gør stedet mere menneskeligt, skaber en modvægt til den styrede og planlagte by eller at træet/træerne bidrager til byens overordnede arkitektoniske træk.

4.

Træet har en særlig biologisk værdi *

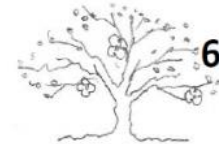
...det betyder, at det er et særligt levested for planter, dyr og svampe eller at træet er en særlig træart.

5.

Træet har en særlig aktiv betydning for det lokale mikroklima

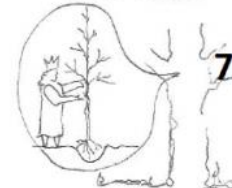
...det betyder, at træet skaber tiltrængt skygge et varmt sted, at træet skaber læ eller at træet skaber en visuel barriere ud til en larmende vej.

6.

Træet giver særlige sanselige oplevelser

...det betyder, at træet har frugter, særlige farver, blomstrer smukt, har en særlig grenstruktur, dufter særligt eller bidrager med andre sanselige oplevelser.

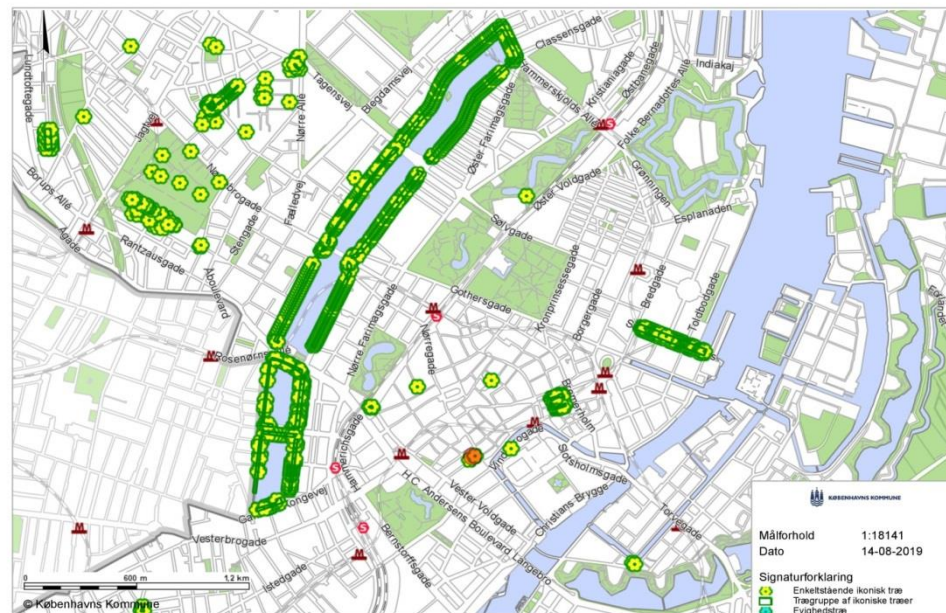

7.

Træet har en særlig historisk betydning *

...det betyder, at træet er plantet ved en særlig begivenhed, af en særlig person eller indgår i en historisk sammenhæng.

I hele København er der i den gældende træprioriteringsplan udpeget mere end 3000 ikoniske træer (136 enkeltstående træer og 56 større trægrupper). 790 af de ikoniske træer står i Indre By (8 enkeltstående træer og 4 trægrupper). På KK-kortet er de allerede eksisterende ikoniske træer plottet ind (<https://kbhkort.kk.dk>).

For at indsamle forslag til opdateringen af listen med ikoniske træer i forbindelse med at Teknik- og Miljøudvalget skal behandle en opdateret træprioriteringsplan i 2020, arrangerede Miljøpunkt Indre By & Christianshavn en byvandring den 13. august 2019 hvor alle borgere var inviteret. Derudover har der været annonceret på Facebook og i Cityavisen og opfordret borgerne til at sende deres forslag til Miljøpunktet.

Nye forslag til ikoniske træer

Her gives en oversigt over de forslag til ikoniske træer, som vi har fået tilsendt fra borgerne i Indre By og som blev indsamlet på byvandringen d.13. august. Der gives en gennemgang af de kriterier, der gør træerne ikoniske. Disse skal ses som borgernes, Indre By Lokaludvalgs og Miljøpunkt Indre By & Christianshavns forslag til ikoniske træer.

1 To trægrupper (bl.a. Lind, Alm. Ask og Rød Hestekastanie) (*Tilia* sp., *Fraxinus excelsior*, *Aesculus carnea*)

Står på Sankt Pauls Plads. (Se Bilag 1 for udførlig begrundelse fra borgere).

Træerne opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 5, 7

2 Skyrækker (*Ailanthus altissima*)

Står på hjørnet af Studiestræde og Larsbjørnsstræde.

Træer er selvsået giver et helt specielt udtryk i gaden og danner skygge for cafeens gæster.

Træer opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 5

3 Platan (*Platanus x acerifolia*)

Træet står på Gammel Strand.

Borger: " Træet blev i sin tid plantet til ære for arkitekten Erik Møller, som bl.a står bag Industriens Hus. Træet har i flere år huset et skadepar. Det giver et bedre klima for os der bor her." (se hele borgerens beskrivelsen i Bilag 2).

Træet opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

4 Trægruppe (Platan) (*Platanus x acerifolia*)

Står i midterrabbatten i Borgergade. Giver et fint grønt view ned gennem gaden. Bidrager med grønt i en ellers gold og trafikeret gade.

Træerne opfylder kriterierne: 1, 3, 4, 5

5 To trægrupper (Almindelig robinie) (*Robinia pseudoacacia*)

Står hvor Slotholmsgade møder Christians Brygge, på hver sin side af Slotholmsgade.

Store træer som giver liv til et ellers trafikeret område. Giver et flot view ved vandet.

Træerne opfylder kriterierne: 1, 3, 5, 6

6 Trægruppe (Park-Lind) (*Tilia x europaea*)

Står ved Dronningegården, Dronningens Tværgade. Formklippede træer, som giver området karakter. De er plantet i forbindelse med byggeriet (1942-1952).

Træerne opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 7.

7 Platan (*Platanus x acerifolia*)

Står i midterrabbatten der, hvor Klerkegade møder Borgergade.

Borger: "Træet er smukt. Det er hjemsted for krager, som ofte aflægger min 1. sals altankasse besøg".

Træet opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 4

8 Trægruppe (Hestekastanje) (*Aesculus hippocastanum*)

Står langs med Øster Farimagsgade fra Jens Juels Gade til Zinnsgade.

Store træer, som giver et flot grønt view ned langs den trafikerede gade. Skal beskyttes mod saltning i vinterperioden.

Træerne opfylder kriterierne: 1, 3, 4, 5, 6

9 Almindelig robinie (*Robinia pseudoacacia*)

Står i Sølvgade Skoles skolegård, hvor der ellers er meget goldt. Giver et bedre klima i skolegården, skaber skygge og danner ramme for et åndehul for eleverne.

Træet opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 5

10 Trægruppe (Kejserlind) (*Tilia x europaea 'Pallida'*)

Står langs Nansensgade. De giver et flot grønt view ned gennem gaden og er med til at gøre, at gaden er kendt som en af Indre By's grønne gader.

Træerne opfylder kriterierne: 1, 3, 5, 6

11 Lind (*Tilia sp.*)

Står på området ved den integrerede institution Frederik d. VI's Asyl, Sankt Peders Stræde 12.

Er med til at give området omkring Sankt Petri Kirke sin specielle stemning og ro.

Træet opfylder kriterierne: 1, 3, 4, 5

13 Park-Lind (*Tilia europaea*)

Står ved restaurant Amalfi på Gråbrødre Torv.

Skaber liv på pladsen og danner skygge og stemning for de spisende gæster på restauranten.

Træet opfylder kriterierne: 1, 2, 3, 5

V

12 Rød hestekastanie (*Aesculus x carnea*)

Står ud for Rådhuspladsen 47.

Det eneste tilbageværende i den tidligere træække langs Rådhuspladsen.

Træet opfylder kriterierne: 1, 2, 3 og 6

14 Trægruppe (Park-Lind og Kejslerlind) (*Tilia europaea* og *Tilia x europaea 'Pallida'*)

Står som en allé i Stockholmsgade.

Skaber et grønt view ned gennem gaden. Giver gaden karakter.

Træet opfylder kriterierne: 1, 3, 5, 6

15 Trægruppe (Platan)

(Platanus x acerifolia)

Står ved Øster Farimagsgade Skole ud mod Øster Farimagsgade.

De to tilbageværende træer af en række på fem træer. Parkeringspladserne, som ligger helt op ad træerne bør nedlægges for ikke at skade træerne.

Træerne opfylder kriterierne: 1, 3, 5, 6

Mulighed for yderligere beskyttelse af byens træer

Udpegningen af Ikoniske træer er kun muligt for de træer, som står på offentlige, kommunale arealer i Københavns Kommune.

I Frederiksberg Kommune har de vedtaget en træpolitik, som blandt andet har fokus på beskyttelse af ældre træer. Gennem kommuneplan og lokalplaner beskyttes både offentlige og private træer over 25 år mod uretmæssig beskæring og fældning, med mindre der ligger en godkendelse fra kommunalbestyrelsen. En kommende temalokalplan vil snart medføre, at det bliver juridisk gældende for hele kommunen. At indføre denne beskyttelse af ældre træer har betydet, at der på Frederiksberg findes mange fuldkronede træer.

I Indre By findes der mange gamle, store træer på private arealer, kirkens arealer, statslige arealer osv. Mange steder bringer de en helt speciel stemning på byens pladser samt i de små gader, da træernes kroner kan ses herfra. Desværre er mange af dem ikke dækket af Københavns Kommunes træpolitik, hvilket burde revurderes med hensyn til beskyttelse af træerne.

Indre By Lokaludvalg og Miljøpunkt Indre By & Christianshavn vil på baggrund af dette opfordre Københavns Kommune til at indhente viden og erfaringer hos Frederiksberg Kommune i forhold til deres arbejde med træpolitik og beskyttelse af gamle træer.

Så længe de ikke er til fare skal vi værne om de gamle, særlige træer – vi får dem ikke bare igen!

Bilag 1

Tak for muligheden til at komme med forslag til ikoniske træer.

Jeg vil foreslå at træerne ved kirkepladsen foran Sct. Pauls kirke bliver udnævnt til at være ikoniske i København.

Det er gamle smukke store træer som pryder kirkepladsen, og som bringer budskaber om årstiderne for alle de der har udsigt til træerne.

Træerne spiller smukt sammen med kirkens røde farve og kirkens historie.

Ebbe Reich påpeger i bogen "Drag ind af disse porte" at Sct Pauls kirke var den første kirke som folkestyret byggede i indre by efter mange debatter og stridigheder. Disse endte med opførsel og at kirken var de til almindelige borgere i området Borgergade og Adelgade.

Kirken er benævnt som den mest udprægede sognekirke i indre by. Kaster man et blik rundt omkring kirkerne i indre by og især i dette område er der et fællestræk. Kirkerne har ikke store træer. De har måske været der engang, men er væk og har givet plads til parkering se f.eks. ved Marmorkirken og Garnisons Kirke. Ellers er der kun kirker for særlige trosretninger og de har ikke kirkepladser eller noget grønt omkring sig.

Jeg ved at der er tanker om at fælde de store træer ved Sct. Pauls Kirke og jeg finder det vil være at ødelægge en særlig del af indre by.

Området er fattigt på træer, de findes nu kun i de forskellige gårde og de personer som har mulighed for at betragte disse er beboerne i ejendommene omkring gården.

Træer på pladsen ved Sct. Pauls kirke kan ses at alle de beboere som er i de høje huse som ligger overfor Nyboder (de huse omtales i I København Før nu eller aldrig som det brutale sammenstød mellem 1700 tals Nyboder og 1870erne etagebyggeri). Stedet omkring træerne på kirkepladsen rummer uendelig meget omkring byens historie og om indsatserne i kommunen.

Træerne er ikoniske fordi de i sig selv repræsenterer natur i byen, deling af kontakt med årstider og bringer smukke udsigter til beboerne. En senere genbeplantning kan aldrig nå det samme samspil.

Som en særlig del af det ikoniske er at kirken og kirkepladsen er den mest udprægede sognekirke i Indre by og dertil hører de store træer. Derfor mener jeg træerne bør udpeges til ikoniske træer.

Da jeg mener at træerne bør udpeges til ikoniske træer og at vi som bor i området har et særligt ansvar for vores kulturarv, og på at bevare det unikke som vi har, håber jeg meget at træerne kan udpeges til ikoniske træer i København, da de er særlige lige netop her og har været her i mange år.

Bilag 2

Jeg håber, at mine bemærkninger om platantræet på Gammel Strand vil kunne nå at komme med i overvejelserne om ikoniske træer. Det vil samtidig være en beskyttelse af træet, der har været meget udsat på grund af bl.a. metrobyggeriet mm. og også forskellige meninger om, hvad der burde stå i stedet (især fra politisk side).

Så vidt jeg kan se, at det store platantræ på Gammel Strand ikke medtaget som ikonisk træ. Det bør det være af følgende grunde:

Træet skal være et fuldt udvokset træ:

Træet er ca. 60 år

Der skal være et særligt lokalt tilhørsforhold til træet:

Træet blev i sin tid plantet til ære for arkitekten Erik Møller (født 7. november 1909 i Aarhus, død 24. marts 2002). Et af hans hovedværker er Industriens Hus på Rådhuspladsen i København. Han var ansat hos Arne Jacobsen og havde siden egen tegnestue fra slutningen af 1930'erne. Han indgik i partnerskab med Søren Larsen og kongelig bygningsinspektør Jens Fredslund fra 1984. Han var leder af Danske Arkitekters Landsforbunds konkurrenceudvalg 1952-54 og konservator for Det københavnske Kirkefond. Erik Møller modtog gennem livet de højeste arkitekturpriser.

Træet skal have en særlig arkitektonisk/rumlig værdi:

Gammel Strand vil uden dette træ (+ de 2 andre) være en ren stenørken og nu efter metroåbningen også cykelparkering.

Træet har en særlig biologisk værdi:

Træet giver et bedre klima for os der bor her. (Der burde plantes fleres træer her eller anden form for vækst)

Træet har en særlig aktiv betydning for det lokale mikroklima:

Træet og træer i det hele taget giver bedre luft i byen.

Træet giver særlige sanselige oplevelser:

Man følger årets gang bl.a. via træet (træerne), hvor der oven i købet i flere år holder et skadepar til. Giver skygge og variation.

Træet har en særlig historisk betydning:

Se ovenfor om lokalt tilhørsforhold. Samtidig holder vi alle meget af træet, som er en væsentlig del af Gammel Strand.

Miljøpunkt Indre By & Christianshavn vil sige tusind tak til de borgere, som trodsede regnen og tog med på byvandring den 13. august.

Billeder: Peder Clement og Sabine Sørensen fra Miljøpunkt Indre By & Christianshavn.

Grundet GDPR er navn og kontaktoplysningerne på de borgere der har indsendt forslag, ikke oplyst.